

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези VIII Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(14-15 жовтня 2022 р.)**

2 том

ОДЕСА 2022

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези VIII Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 14-15 жовтня 2022 р.). — Т.2. — Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2022. — 163 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського». Протокол № 4 від 27.10. 2022 р.

Рецензенти:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Демидова Віола Григорівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри сольного співу Одеської національної музичної академії імені Антоніни Нежданової.

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції

©Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, 2022

Література

1. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: підручник 3-тє вид., випр. Київ: Академвидав, 2015. 352 с.
2. Дзюбенко Ю. Л. Інноваційна компетентність учителя як складова його професійної компетентності: матеріали Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф., Харків, 20 трав. 2020 р. Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. Р. І. Черновол-Ткаченко, О. І. Мармази, О. Є. Гречаник]. Харків : ХНПУ, 2020. Ч. 1. С. 110–114.
3. Коновальчук І. О. Сутність і структура інноваційної компетентності педагога загальноосвітнього навчального закладу. *Вісник Прикарпатського національного університету. Серія: Педагогіка*. Вип. XL. – Ів.-Франківськ, 2011. С. 85-88.

Хан ХУЙЮНЬ

*ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д.Ушинського»*

ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬОГО СМАКУ МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

***Анотація.** Стаття присвячена актуальній проблемі підвищення продуктивності загальної музичної освіти України за допомогою формування художнього смаку майбутніх учителів музичного мистецтва. Розкрита сутність явища художнього смаку, важливість його формування у майбутніх учителів даного профілю в контексті європейської інтеграції української мистецької освіти в умовах інформаційного суспільства та глобалізації. Представлено основні складові художнього смаку майбутніх учителів музичного мистецтва та принципи його формування в процесі фахової підготовки.*

***Ключові слова:** художній смак, майбутні учителі музичного мистецтва, європейська інтеграція мистецької освіти, інформаційне суспільство та глобалізація.*

У наш час в умовах розвитку інформаційного суспільства та глобалізації фактично знято усі обмеження, що регламентують якість музично-естетичної продукції, яку цілодобово транслюють засоби масової інформації, формуючи тим самим художні ідеали та смаки суспільства. Найбільш уразливою щодо цього процесу виявилася молодіжна аудиторія. Юному поколінню буквально нав'язується безліч музичних творів нерідко сумнівної художньої якості та низького рівня виконавської культури. Цей чинник є однією з основних причин

нерозуміння та зневажливого ставлення молоді до серйозного мистецтва і, як правило, веде до тотального захоплення сучасними віяннями музичних стилів та жанрів, у яких провідні позиції займає так звана «масова культура».

У зв'язку з цим, проблема виховання вимогливого художнього смаку школярів є надзвичайно важливим завданням загальної музичної освіти. Її невідкладне рішення викликане необхідністю залучення нового покоління до високих зразків музичної культури та підвищення смакового критерію в оцінках художньо-стильових явищ, що розкривають світ духовних цінностей, світоглядних орієнтирів та моральних ідеалів життя.

Досвід розвинутих європейських країн доводить, що формування гарного художнього смаку сучасних школярів багато у чому залежить від наявності такого смаку у практикуючих учителів музичного мистецтва закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) та виявляється через їх художні потреби, естетичні ідеали та художньо-естетичні судження в процесі спілкування з учнями у перебігу уроків та під час позаурочної творчої роботи. На жаль, спостереження показують, що серед українських учителів, є чимало фахівців, художній смак яких не завжди відповідає очікуваній якості. Тому проблема формування належного художнього смаку здобувачів освіти у наш час є актуальною для професійних мистецьких закладів України.

Однак, якщо в традиційній музично-педагогічній науці проблема виховання художнього смаку школярів досить широко та докладно розроблена, то питання формування художнього смаку учителів ЗЗСО, зокрема, учителів музичного мистецтва, здатних позитивно впливати на формування ціннісних орієнтацій і моральних якостей учнів, досі досліджена недостатньо.

Згідно відповідних наукових робіт, художній смак – це передусім «уміння аналізувати мистецтво». (Характеристика, 2002). Він формується лише «через спілкування із світом мистецтва і значною мірою визначається художньою освітою, тобто знанням історії мистецтва, знайомством з літературно-художньою критикою». (Там само). Художнім смаком також називають здатність людини «визначати естетичну цінність художніх творів, висловлювати своє ставлення до них, сприймати, аналізувати, оцінювати, розвиваючи свої творчі здібності і використовуючи їх у своїй діяльності». (Башманівська, 2004). Різні думки, переживання, що «виникають під час сприймання художніх творів, закріплюються в художньому смаку відповідно до закономірностей, які визначають діяльність особистості». (Там само). Розвинений художній смак як цілісне явище, що інтегрує емоційно-чуттєвий та інтелектуально-логічний рівні свідомості особистості, служить противагою, своєрідним захисним бар'єром від однобокого впливу масової культури, орієнтиром в освоєнні мистецтва і явищ навколишньої дійсності.

Проблемі розвитку та формуванню художнього смаку присвятили свої дослідження багато європейські та вітчизняних учених (Н. Буало, Вольтер, І. Зязюн, Л. Левчук, Дж. Локк, Ш. Монтеск'є, В. Панченко, Л. Башманівська,

І. Кант, Д. Кучерюк. Ж.-Ж. Руссо, Г. Сковорода, А. Сміт, Н. Торчевська, І. Франко, Ф. Хатчесон, Р. Чорпіта, А. Шефтсбері, Д. Юм та ін.).

Наявність вимогливого смаку у сучасного учителя музичного мистецтва є важливим показником його фахової компетентності. Тому формування даної якості має важливе значення у становленні особистісної позиції майбутнього учителя музичного мистецтва, у побудові системи його життєвих цінностей, пов'язаних з умінням диференційовано сприймати та оцінювати естетичні об'єкти, отримувати насолоду від дійсно прекрасного, набувати у перспективі достатній художньо-естетичний досвід, музично-естетичний досвід, та ділитися ним з учнями, їх батьками та колегами-учителями, що викладають інші навчальні дисципліни.

О. Рудницька у роботі «Основи викладання мистецьких дисциплін» представила основні складові художнього смаку майбутнього учителя музичного мистецтва та його формування у перебігу фахової підготовки. Йдеться про: розвиток уяви та художньої пам'яті, що пов'язано з гнучкою психікою та «багатством художніх образів, створених уявою, вмінням неодноразово відтворити їх»; оригінальність образного мислення фахівця, яка привносить неповторність художніх образів; достатню художню освіченість учителя, що виявляється у знанні стилів, жанрів, засобів художньої виразності різноманітних мистецьких (музичних) творів; розуміння мети загальної музичної освіти, художньо-естетичного виховання школярів та важливості використання для цього скарбниці світового та національного музичного мистецтва. (Рудницька, 1998. С. 158). Учена також вважає, що у процесі формування художнього смаку здобувачів вищої мистецької освіти варто виділити наступні принципи: «принцип урахування специфіки мистецтва і художньо-естетичної діяльності; принцип активізації індивідуально-особистісних творчих можливостей і здібностей; принцип соціально-професійної спрямованості». (Там само).

Таким чином, формування художнього смаку майбутнього учителя музичного мистецтва в контексті європейської інтеграції української мистецької освіти набуває особливого значення та відбувається у безпосередньому зв'язку з його художніми потребами та естетичними ідеалами в перебігу фахової (музично-педагогічної) підготовки. Процес виникнення цих потреб й ідеалів у свідомості учителя реалізується через художньо-естетичні судження в процесі професійного спілкування з сучасними школярами та іншими людьми.

Література

1. Торчевська, Н. (2019). Формування художнього смаку студентів мистецьких спеціальностей у процесі вивчення курсу «Історія мистецтв». *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*, 16. Т. 2.

2. Башманівська, Л. А. (2007). Теоретико-методичні основи формування художніх смаків учнів у процесі вивчення літератури рідного краю. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/11566/>
3. Рудницька, О. П. (1998). *Основи викладання мистецьких дисциплін: навчальний посібник*. Київ : АПН України. 183 с.
4. Чорпіта, Р. Б. (2019). Сутність проблеми формування художнього смаку майбутнього вчителя музичного мистецтва в процесі інструментального навчання. *Інноваційна педагогіка*, 3(11). URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/11/part_3/6.pdf
5. Характеристика естетичного смаку. (2002). URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/culture/10752/>

Wu YUYUE

Master's student

*State institution «South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky», Ukraine*

Бу ЮЙЮЕ

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти

*ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»*

DEVELOPMENT OF ARTISTIC AND ASSOCIATIVE THINKING OF FUTURE PIANO TEACHERS

Abstract. *The work is devoted to the study of the problem of the development of artistic and associative thinking of future piano teachers. The essence of the concept of "thinking" has been studied. The scientific category "association" is considered in the context of artistic and associative thinking. Artistic and associative thinking is defined as a type of professional thinking of future piano teachers..*

Key words: *thinking, association, artistic and associative thinking, future piano teachers.*

РОЗВИТОК ХУДОЖНЬО-АСОЦІАТИВНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ФОРТЕПІАНО

Анотація. *Робота присвячується дослідженню проблеми розвитку художньо-асоціативного мислення майбутніх викладачів фортепіано. Досліджено сутність поняття «мислення». Розглядається наукова категорія «асоціація» в контексті художньо-асоціативного мислення. Художньо-асоціативне мислення визначається як вид професійного мислення майбутніх викладачів фортепіано.*